

Grundlära­r­pro­gram­met
med inriktn­ing F-3 och 4-6

Examensarbete 2
Forskningsproduktion
15 hp

Matematik

Studiehandledning

Termin: VT 2018
Kurskod: 972A05, 973A18

Innehåll

Förord	3
Inledning	3
Mål	4
Arbetsformer	4
Genomförande	5
Examination	5
Tillvägagångssätt	5
Opponering	6
Bedömningsgrunder för examination	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tidplan för framläggning och examination av examensarbete	10
Kursstruktur	10
Kursteam	11
Litteratur	12
Examensarbeten	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förslag på skrivlitteratur	12
Förslag på metodlitteratur	12
Bilagor	

Förord

Välkommen till kursen Examensarbete 2, matematik!

Under utbildningen till Grundlärare F-3 och 4-6 skriver de studerande två examensarbeten, ett konsumtionsarbete och ett produktionsarbete. Ett konsumtionsarbete består av en sammanställning och analys av tidigare forskning utifrån en forskningsfråga med relevans för lärares arbete. Det andra examensarbetet, produktionsarbetet, ska anknyta innehållsligt till det första, men är ett fristående arbete. Ett produktionsarbete består av insamling, bearbetning och analys av ett empiriskt material utifrån en problemformulering med relevans för verksamheten i skolan. Konsumtionsarbetet skrivs på grundläggande nivå termin 6 och produktionsarbetet genomförs på avancerad nivå termin 8.

I denna studiehandledning presenteras kursen som gäller det produktionsinriktade arbetet.

Inledning

Läroutbildning, liksom all annan högskoleutbildning, ska vila på vetenskaplig grund. Utbildningen ska bygga på aktuella forskningsresultat och främja ett vetenskapligt förhållningssätt. Genom att skriva examensarbeten ska den studerande visa sin förmåga att kunna använda sig av vetenskapliga texter, teorier och metoder. Genomförandet av examensarbetena bidrar därigenom med verktyg för uppföljning, analys och utveckling av den egna pedagogiska verksamheten samt redskap för att kunna delta i skolans utvecklingsarbete och eventuellt möjlighet att delta i forskarutbildning.

Examensarbetet är ett självständigt arbete av forskningskaraktär. I examensarbetet ska den studerande undersöka och problematisera fenomen i ämnet matematik som aktualiseras i skolor F-3 och 4-6. Examensarbetet skall resultera i en uppsats som läggs fram, granskas och diskuteras i ett seminarium.

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- självständigt planera och genomföra ett vetenskapligt arbete inom matematik med ämnesdidaktisk inriktning.
- populärvetenskapligt presentera sitt bearbetade konsumtionsarbete
- formulera en forskningsbar problemställning som bygger på analys av relevant forskning
- välja och argumentera för lämpliga metoder för insamling och analys av data
- självständigt argumentera för avgränsningar och val av perspektiv och teoretisk underbyggnad
- tillämpa etablerade forskningsetiska principer
- tillämpa ett analytiskt förhållningssätt
- presentera och försvara sitt vetenskapliga arbete
- kritiskt granska och diskutera ett vetenskapligt arbete

Arbetsformer och upplägg

Att färdigställa ett skriftligt arbete omfattande 15 hp är krävande. För att arbetet skall bli klart i tid är det viktigt att delta aktivt i kursens föreläsningar och seminarier. Observera att kursen startar vecka 8 med introduktion, PM seminarium och förberedelse av den populärvetenskapliga presentationen. Med startvecka 8 är det sedan 6 handledningstillfällen, de 4 första sker i grupp och de 2 sista sker individuellt. Det är ytterst viktigt att delta vid handledningstillfällena eftersom ni då kommer läsa varandras texter och ge återkoppling, vilket underlättar ert eget arbete samtidigt som det är bra övning inför slutseminariet. Se kursstruktur i tabell längre bak i studiehandledningen.

Handledningarna kommer att ta upp alla aspekter av det som ett arbete ska innehålla det vill säga introduktion/bakgrund, metod, resultat och en diskussion. Vilket handledningstillfälle som ägnas åt vilket innehåll beror på vilken fas som arbetena befinner sig i.

Ett moment i kursen är att genomföra en populärvetenskaplig framställning av ert tidigare konsumtionsarbete. Framställningen förbereds vecka 8 och presenteras på er VFU plats. Formen vad gäller presentationen är valfri, till exempel en muntlig presentation, poster eller en text. VFU handledaren skriver på intyget att ni genomfört en sådan framställning.

Genomförande

Examensarbetet ska genomföras på ett systematiskt sätt och presenteras klart och tydligt så att läsare kan följa hur studien genomförts. Varje moment skall utföras med stor noggrannhet och beskrivas ingående. Val av område, metod och bearbetning av data skall motiveras.

Studentens uppgifter är att:

- välja ett problemområde
- formulera en forskningsbar problemställning med relevans för matematikdidaktik samt reflektera över forskningsetiska frågor
- välja och argumentera för lämpliga metoder för insamling och analys av data samt reflektera över forskningsetiska frågor
- genomföra datainsamling och analys i relation till vald problemställning och metod
- läsa och diskutera andra studenters utkast och färdiga texter

Handledarens uppgifter är att:

- bistå i arbetet med att avgränsa det problem som skall studeras
- bistå med råd angående relevant litteratur inom forskningsområdet
- diskutera insamling, bearbetning och analys av data
- läsa och kommentera texter
- behandla forskningsetiska frågor
- ge klartecken när arbetet anses färdigt att läggas fram i seminarium
- diskutera vad opponentskap innebär

Examination

I kursen finns fyra examinerande moment, uppsats, respondentskap, opponentskap, samt populärvetenskaplig presentation. Nedan finns bedömningskriterier för de tre första momenten. Kriteriet för populärvetenskapliga presentationen är att ni ska ha genomfört den. Intyget på genomförandet tas med till slutseminariet.

I slutet av kursen skall uppsatsen läggas fram i ett slutseminarium. Handledaren avgör när arbetet får seminariebehandlas. Program för slutseminarier sammanställs av kursens administratör. De studerande får en tid för att lägga fram sitt arbete och en tid för att vara opponent.

Tillvägagångssätt

Examinator leder slutseminariet. Vid slutseminariet ska opponenten kritiskt och konstruktivt granska och diskutera arbetet tillsammans med författaren och deltagarna i slutseminariet.

Examensarbetet bedöms av examinator utifrån de kriterier som finns i studiehandledningen. Direkt efter seminariebehandling meddelar examinator de

förändringar som krävs för att arbetet skall bli lägst godkänt. Den studerande genomför och lämnar dessa förändringar till examinator inom en vecka. Examensarbetet examineras då de ändringar som examinator krävt är genomförda. Då meddelas också betyg på det färdiga arbetet. Om examinator bedömer att arbetet efter bearbetning inte fyller kraven för godkänd, är arbetet underkänt. Texten måste då ytterligare bearbetas. När den studerande anser att nödvändiga förändringar, som examinator krävt, är genomförda lämnas arbetet till examinator vid nästa examinationstillfälle för förnyad prövning. Varje sådan prövning räknas som ett nytt examinationstillfälle.

Inom ett år erbjuds tre examinationstillfällen. Det första tillfället är under vecka 23 (2018). Ett andra tillfälle för examination ges vecka 38 (2018) och ett tredje tillfälle under våren 2019.

Examinator skall i samband med slutseminariet även bedöma den studerandes insatser som respondent respektive opponent. Om respondenten inte uppnår godkänt resultat för i sitt försvar skall denne till examinator lämna in ett skriftligt försvar av sina val och överväganden. Det skriftliga försvaret utgör underlag för ny examination. Då opponenten inte uppnår godkänt resultat skall denne till examinator lämna en skriftlig opposition på samma arbete. Den skriftliga oppositionen utgör underlag för ny examination.

Opponering

Vetenskapliga arbeten som avhandlingar, uppsatser och examensarbeten skall granskas kritiskt och diskuteras offentligt innan de godkänns. Denna uppgift utförs som regel av en opponent.

Opponenten inleder sitt arbete med att ge en kort presentation av examensarbetet på ett beskrivande och icke värderande sätt. Avsikten med detta är att författaren då kan förstå om opponenten uppfattat innehållet på ett sätt som avsetts och om något behöver förtydligas. Författaren får därpå ordet för att kunna ge eventuella förtydliganden. Därefter påbörjar opponenten en väl förberedd granskning av examensarbetet som avslutas med en diskussion mellan opponent och respondent utifrån de frågor som opponenten har identifierat. Opponenten bör koncentrera sig på väsentligheter, diskutera arbetets yrkesrelevans, innehåll och struktur och inte fastna i detaljer och formaliteter. Författaren skall ges tillfälle att argumentera för ståndpunkter i ett konstruktivt samtal. Kommentarer kring eventuella språkliga felaktigheter och dylikt kan med fördel överlämnas skriftligt efter seminariet. Övriga seminariedeltagare har också möjlighet att bidra i diskussionen.

Ett bra examensarbete skall vara strukturerat, sammanhållet, konsekvent och välskrivet. Det skall finnas en röd tråd i arbetet. Man skall kunna följa hur författaren resonerat kring olika val och eventuella problem som kan ha uppstått vid genomförandet. Det är också angeläget att kunna bedöma tillförlitligheten i resultaten. Här följer några exempel på områden som kan behandlas i granskning och diskussion av arbetet. Listan kan också vara till god hjälp i arbetet med den egna uppsatsen.

- Ämnets relevans för den kommande yrkesverksamheten

- Uppsatsens syfte, problemställningar, perspektiv och centrala begrepp
- Tolkningar och argument
- Arbetets poänger
- Idéer om vidare studier och utveckling
- Akribi vad gäller t ex referenser, referenslista, tabeller, figurer etc

Vid planering av oppositionen kan opponenter med fördel också ta hjälp av bedömningsgrunder för examination (se nedan).

Kriterier för bedömning och betygssättning av examensarbete 2 grundlära­r­pro­gram­met med in­rik­tn­ing F-3.

Detta dokument utgör ett underlag och ett stöd för examinator vid bedömning och betygssättning av examensarbete på avancerad nivå. (Dokumentet utgår ifrån bedömningsunderlaget som har tagits fram av kursansvariga för kursen *Examensarbete* inom Speciallära­r­ och Specialpedagogprogrammen, programansvarig och programmets ledningsgrupp.)

Examinator ska göra en bedömning av examensarbetets förtjänster och eventuella brister utifrån de presenterade kriterierna efter genomfört seminarium. Inom varje kriterium finns ett antal delkriterier som bör beaktas vid bedömningen. Dock är det kriterierna som helhet som bedöms dvs. Syfte och frågeställningar, Anknytning till teori och tidigare forskning, Metodval, databehandling och analys, Forskningsetiska aspekter, Resultat, Diskussion, Gestaltning, Opposition och Försvar.

Följande bedömningskategorier kan användas:

- ++ mycket god kvalitet
- + god kvalitet
- +/- godtagbar kvalitet
- bristfällig

Bedömning av examensarbetet innefattar inte bedömning av arbetsprocessen fram till slutprodukt. Seminarieversionen av examensarbetet ligger inte till grund för betygssättning, utan detta gör slutversionen av arbetet.

För att erhålla betyget Väl godkänt (VG) ska flertalet av kriterierna erhålla bedömningen ++. Arbetet är Underkänt (U) om bedömningen – erhålls på en eller flera kriterier medan övriga arbeten erhåller betyget Godkänt (G).

KRITERIER	BEDÖMNING/KOMMENTARER
Syfte och frågeställningar a) Syftet har relevans för matematik didaktiska det aktuella kunskapsområdet inom F- 3. b) Syftet har ett avgränsat område som är möjligt att studera och utforska c) Syftet är preciserat i tydliga frågeställningar Mål: 1,3	- +/- + ++
Anknytning till teori och tidigare forskning a) Valda teorier och/eller teoretiska perspektiv och/eller begrepp är motiverade och tydligt kopplade till syfte och frågeställningar b) Forskningsöversikten har relevans för det valda forskningsområdet (nationell och internationell forskning) c) Ett kritiskt förhållningssätt (värdering, problematisering och granskning) till tidigare forskning och valda teori synliggörs Mål: 3, 5, 7	- +/- + ++
Metodval, databehandling och analys a) Vald forskningsansats är motiverad och metodologiska ställningstagande är relevanta och tydligt redovisade. b) Val av relevant forskningsmetod i förhållande till syftet samt motivering av metodval redovisas. Metoden ska ge möjlighet att besvara frågeställningarna. c) Tillvägagångssätt, urval, datainsamling, genomförande och analys, är tydligt beskrivet Mål: 4	- +/- + ++
Forskningsetiska aspekter a) Forskningsetiska aspekter är beaktade och redovisade i relation till den egna studien Mål: 6	- +/- + ++
Resultat a) Resultatet är tydligt redovisat, överblickbart, tillgängligt och besvarar syfte och frågeställningar b) En väl underbyggd bearbetning och analys av det empiriska materialet	- +/- + ++

redovisas Mål: 1, 4, 7	
Diskussion a) Kritisk reflektion utifrån syfte, teori, ansats och val av metod är tydligt framskriven b) Författarens förmåga att på ett sakligt och kvalificerat sätt diskutera och problematisera arbetet framkommer tydligt c) Tillförlitlighet och trovärdighet diskuteras d) Studiens kunskapsbidrag (teoretiska, empiriska och/eller praktiska bidrag) framhålls e) Realistiska slutsatser i förhållande till resultat och diskussion dras och behov av fortsatt forskning presenteras Mål: 1, 5, 7	- +/- + ++
Gestaltning a) Språk: Akribi, läsbarhet, grammatisk och formell korrekt framställning b) Formalia: Referenser, citat, hänvisningar, källor, referenslista, etc. c) Struktur: Rubriksättning, styckeindelning, balans i omfattning mellan textens olika delar d) "Röd tråd", yttre och inre logik Mål: 1	- +/- + ++
Opposition Opponenten ska a) vara väl insatt i arbetet och dess innehåll genom att kunna sammanfatta arbetet b) kunna ställa relevanta frågor kring centrala avsnitt c) kunna föra en dialog kring arbetets innehåll och yrkesrelevans d) på ett kritiskt välgrundat sätt lyfta fram arbetets förtjänster och brister Mål: 9	- +/- + ++
Försvar Respondenten ska a) muntligt kunna försvara de olika val som gjorts i arbetet	- +/- + ++

b) på ett relevant sätt bemöta synpunkter och frågor från opponenter Mål: 8	
---	--

Tidplan för framläggning och examination av examensarbete

Vårterminen 2018

Anmälan om att arbetet ska seminariebehandlas	Sista dag för inlämning av manus	Seminariedag
Onsdagen den 23 maj	Onsdagen den 30 maj kl 13.00	Måndagen den 4 juni Tisdagen den 5 juni

Höstterminen 2018

Anmälan om att arbetet ska seminariebehandlas	Sista dag för inlämning av manus	Seminariedag
13 augusti	15 augusti	Fredagen 17 augusti
9 januari 2019	15 januari 2018	Fredagen 18 januari 2019

Kursstruktur

DAG	TID	LOKAL	INNEHÅLL	LÄRARE
Måndag 19 februari	10-12	Linköping I102 Norrköping K101	Kursintroduktion och introduktion till populärvetenskaplig framställning. Lägga upp PM på Lisam till handledare och grupp senast 13.00.	Rickard Mats
Tisdag 20 februari	13-15	Linköping Norrköping	Grupphandledning Utgå från PM fokus på bakgrund/intro/litteraturgenomgång, metod/design datainsamling, frågeställningar?	Mats Rickard Jessica Pether Joakim
<i>Tor 5 april</i>	<i>13.00</i>		<i>Skicka texterna till gruppen och handledare</i>	
Fre 6 april	10-12	Norrköping Linköping	Fokus är på bakgrund/intro/litteraturgenomgång, frågeställningar samt metod/design datainsamling.	Mats Rickard Jessica Pether Joakim
<i>Tor 19 maj</i>	<i>13.00</i>		<i>Skicka texterna till gruppen och handledare</i>	
Fre 20 april	10-12	Norrköping Linköping	Fokus är på resultatbearbetning/analys samt diskussion.	Mats Rickard Jessica Pether

				Joakim
Tor 3 maj	13.00		Skicka texterna till gruppen och handledare	
Fre 4 maj	10-12	Norrköping Linköping	Fokus är på resultatbearbetning/analys samt diskussion.	Mats Rickard Jessica Pether Joakim
Mån 14 maj	13.00		Skicka texterna handledare	
Ons 16 maj	8-12	Norrköping Linköping	Individuell parhandledning (1tim st)	Mats Rickard Jessica Pether Joakim
Mån 21 maj	13.00		Skicka texterna handledare	
Onsdag 23 maj	8-12	Norrköping Linköping	Individuell parhandledning (1 tim st) Besked om framläggning.	Mats Rickard Jessica Pether Joakim
Ons 30 maj	7.00		Skicka texterna till examinerator och opponent.	
måndag 4 juni	9-16		Examination framläggning	
Onsdag 5 juni	9-16		Examination framläggning	
-Inom 1 vecka efter examination ska justerat arbete skickas till examinerator.-				

Termin slutar 10/6

Kursteam

Mats Bevemyr
Kursansvarig och handledare
mats.bevemyr@liu.se

Jessica Elofsson
Handledare och examinerator
jessica.elifsson@liu.se

Margareta Engvall
Examinator
margareta.engvall@liu.se

Joakim Samuelsson
Handledare och examinerator
joakim.samuelsson@liu.se

Pether Sundström
Handledare
pether.sundstrom@liu.se

Malin Åberg
Administratör
malin.åberg@liu.se

Rickard Östergren
Kursansvarig handledare och examinator
rickard.ostergren@liu.se

Litteratur

Förslag på skrivlitteratur

Bjurwill, C. (2001). *A, B, C och D. Vägledning för studenter som skriver akademiska uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Hartman, Sven (2003). *Skrivhandledning för examensarbeten och rapporter*. Stockholm: Natur och Kultur

Jarrick, A. & Josephson, O. (1996). *Från tanke till text. En språkhandbok för uppsatsskrivande studenter*. Lund: Studentlitteratur.

PIUS (2006). *Skrivråd*. Linköping: Linköpings universitet Institutionen för beteendevetenskap

Trost, J. (2002). *Att skriva uppsats med akribi*. Lund: Studentlitteratur.

Förslag på metodlitteratur

Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. (2002). *Att skriva en bra uppsats*. Malmö: Liber.

Lathund i informationssökning för Lärarprogrammet

Universitetsbibliotekets hemsida

adress: www.bibl.liu.se

Lokala Bibliotekskatalogen

Klicka på fliken **Katalogen** och sök efter titlar eller författare som finns på biblioteket.

UniSearch

Samsökning i flera hundra databaser efter framför allt artiklar. Liknar google-sökning med många träffar, men man kan därefter avgränsa och filtrera fram bra och relevanta resultat. **Viktigt:** här kan du avgränsa dig till att söka efter enbart vetenskapliga artiklar!

Nationella katalogen Libris

Adress: <http://libris.kb.se/> där man hittar böcker, tidskrifter och rapporter från samtliga universitets- och högskolebibliotek i Sverige. (Gratis **Fjärrlån** av böcker inom Norden.) Bäst att söka efter ämnen i. I Libris finns även <http://swepub.kb.se> där du kan hitta ännu mer arbeten/artiklar, konferenser mm. av svenska forskare.

DiVA

LiU's Digitala vetenskapliga arkiv. Både forskningspublikationer och examensarbeten i elektronisk form. Längst ner på **DiVA's** hemsida hittar man **DiVA-portalen** som täcker ett 30-tal lärosäten i Sverige.

Uppsatser och examensarbeten

Tryckta arbeten: Klicka på fliken **Katalogen** och sedan på **Gå till bibliotekskatalogen**. Välj så **Utökad sökning**. Under rubriken **Samling** finns examensarbeten och uppsatser.

Uppsök (Nationell databas för uppsatser och ex-jobb i fulltext). Gå till **Libris** och klicka på **Uppsök**.

Tidskrifter

Klicka på **Tidskrifter** på hemsidan. Här kan du söka både tryckta och elektroniska tidskriftstitlar.

Databas för att söka efter artiklar

Klicka på fliken **Databaser** på hemsidan och skriv **ERIC**.

Engelskspråkig databas i pedagogik och psykologi.

Allmänna databaser för att söka efter svenska och nordiska artiklar

Klicka på **Artikelsök** under fliken **Databaser**.

En annan bra nordisk sökmotor är www.idunn.no.

Citering, referenshantering, källkritik, plagiering mm

Gå till bibliotekets hemsida. Gå in under rubriken **Citera och referera**. Här hittar du guider till olika citerings- och referensstilar (Harvard, Oxford etc.). Här hittar du även det mycket användbara referenshanteringsprogrammet **RefWorks**. Under rubriken **Upphovsrätt och plagiering** på bibliotekets hemsida ges information och tips du kan ha hjälp av.

Vetenskaplighet

Vad är vetenskaplighet? Titta t ex på

http://kib.ki.se/sites/kib.ki.se/files/A4_vad%20%C3%A4r%20en%20skaplig%20artikel%20-%20artikel_100708.pdf

På bibliotekets hemsida under fliken **Databaser** kan man också söka i **Ulrichsweb** som är en databas för att kontrollera en tidskrifts vetenskaplighet.

Ordböcker och uppslagsverk

Wordfinder. Sök under fliken **Databaser**. Här finns flera språk.

Nationalencyklopedin. Finns på bibliotekets hemsida under rubriken **Söka och använda** och sedan **E-uppslagsverk**.

Kontaktpersoner

Humsambiblioteket

Solveig Lundin, tel 013-282056, solveig.lundin@liu.se

Marie Wiberg, tel 013-282811, marie.wiberg@liu.se

Biblioteket i Norrköping

Kerstin Annerbo, tel 011-363344, kerstin.annerbo@liu.se

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.¹

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas . . .²

Enligt Hult och Hult (2003) är fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.³

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.⁴ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många "snedsteg" vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1. *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare, – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida, – och som 2. *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i

¹ Se t.ex. DN 2005-06-07, www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/print.jsp?&a=424862, 2005-06-08;

Lärarnas tidning nr. 16 2005.

² Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

³ Hult och Hult 2003 s. 11.

⁴ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken studenten ska skicka sin examinations- och/eller fördjupningsuppgift.⁵ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁶ För alla studenter – och kanske speciellt blivande lärare – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations- och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

⁵ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.orkund.se.

⁶ Hult och Hult 2003 s. 17.